

Nr 30

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående riktlinjer för den fortsatta utformningen av fordonsregistreringen, m. m., såvitt avser förslag till förordning om ändring i vägtrafikförordningen den 28 september 1951 (nr 648).

Genom en den 21 februari 1969 dagtecknad proposition, nr 30, har Kungl. Maj:t under återopande av utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden velat inhämta riksdagens yttrande över

dels de av föredragande departementschefen förordade allmänna riktlinjerna för omorganisationen av bilregistreringen,

dels vid propositionen fogat förslag till förordning om ändring i vägtrafikförordningen den 28 september 1951 (nr 648).

Propositionen har hänvisats till bevillningsutskottet, såvitt avser fordonskatten, till lagutskott, i vad den gäller ändring i vägtrafikförordningen, och i övrigt till statsutskottet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I anslutning till ett av bilregisterutredningen avgivet principbetänkande (SOU 1968: 23) framläggs förslag till riktlinjer för den fortsatta utformningen av bilregisterorganisationen. Enligt förslaget skall central registerföring ske med tillämpning av ADB-teknik. Handläggningen av registrerings- och anmälningsärenden skall även i fortsättningen vara decentraliserad och knuten till länsstyrelserna. Statens trafiksäkerhetsverk föreslås bli centralt ansvarig instans för registreringsverksamheten med uppgift att verka för en enhetlig tillämpning av författningar angående bilregistrering, att i samråd med berörda myndigheter utfärda anvisningar för registreringsarbetet, att fastställa formulär och blanketter etc. Ansvar för själva registerföringen och driften av dataanläggningen föreslås tillkomma statistiska centralbyrån.

I propositionen redovisas vidare riktlinjer för den närmare utformningen av registrerings- och anmälningsförfarandena, fordonskatteförfarandet, kontrollen över fordonsbeståndet etc.

Den direkta engångsutgiften för omläggningen till en ny registreringsorganisation har preliminärt uppskattats till ca 40 milj. kr. och de årliga

driftkostnaderna för den nya organisationen till ca 26 milj. kr., vilket ungefär motsvarar driftkostnaderna för den nuvarande organisationen. Omläggningen beräknas ske successivt under åren 1972 och 1973.

Författningsförslaget

Det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändring i vägtrafikförordningen har följande lydelse.

Förslag

till

Förordning

om ändring i vägtrafikförordningen den 28 september 1951 (nr 648)

Härigenom förordnas, att 18 § 1 mom. och 65 § 4 mom. vägtrafikförordningen den 28 september 1951¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

18 §.

1 mom. Övergår registrerat — — — — är föreskrivet.

Har den nye ägaren icke sitt hemvist här i riket, och har fordonet förvärvats genom köp, byte eller gåva, åligger anmälningsskyldigheten förre ägaren.

Förre ägaren är alltid berättigad att göra anmälan om övergång av äganderätten till fordon. Genom sådan anmälan upphör icke den nye ägarens anmälningsskyldighet.

Har den nye ägaren icke sitt hemvist här i riket, och har fordonet förvärvats genom köp, byte eller gåva, föreligger ej anmälningsskyldighet för honom.

Övergår äganderätten till registrerat fordon på annat sätt än genom arv eller testamente, är förre ägaren, oavsett anmälningsskyldighet för den nye ägaren, skyldig att inom tre veckor från den nye ägarens förvärv göra anmälan därom hos länsstyrelsen i det län, där fordonet var registrerat vid övergången.

Anmälan om — — — — flytande trafikförsäkring.

65 §.

4 mom. Sökes ej — — — — med dagsböter.

Underlåter någon, som enligt denna förordning är pliktig göra anmälan till bilregistret eller bilreservregistret, att göra sådan anmälan inom den härför i varje fall stadgade tid,

Underlåter någon, som enligt denna förordning är pliktig göra anmälan till bilregistret eller bilreservregistret, att göra sådan anmälan inom den härför i varje fall stadgade tid,

¹ Omtryckt 1967: 856.

(Nuvarande lydelse)

straffes med böter högst femhundra kronor.

(Föreslagen lydelse)

straffes med böter, högst femhundra kronor. *Underlåter förre ägaren att göra anmälan om övergång av äganderätt till fordon, är han dock fri från ansvar, om riktig uppgift om den nye ägarens namn och adress inom föreskriven tid inkommit till registret från denne.*

Om någon, — — — — — sin skyldighet.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1970.

Inledning

T.f. chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Geijer, anför i propositionen inledningsvis följande.

Utredningsuppdraget m. m.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 10 april 1964 tillkallade chefen för kommunikationsdepartementet den 2 juli 1964 överdirektören K. S. Edström att såsom sakkunnig verkställa utredning angående fordonsregistreringen och därmed sammanhängande spörsmål. För utredningen antogs benämningen bilregisterutredningen. Sedan Edström på egen begäran entledigats, uppdrog departementschefen den 15 mars 1966 åt landssekreteraren S. N. S. Swanstein att fortsätta utredningsarbetet. Genom beslut den 10 februari 1967 uppdrog Kungl. Maj:t åt statskontoret att i samråd med bilregisterutredningen utföra för utredningen erforderligt systemutvecklingsarbete avseende automatisk databehandling.

Bilregisterutredningen har i juni 1968 avgivit principbetänkandet *Bilregistrering* (SOU 1968: 23). Härefter framläggs förslag hur fordonsregistreringen i stort bör utformas med ADB-tekniken såsom hjälpmedel. I sammanhanget behandlas de grundläggande frågorna om registreringsorganisationen, registrets användning etc. Syftet med redovisningen är att ge underlag för ett ställningstagande i den principiella frågan om och på vad sätt ADB-tekniken bör användas inom fordonsregistreringen. Utredningen avser att i ett senare betänkande framlägga förslag, hur registreringsverksamheten mera i detalj bör organiseras och utformas.

Över principbetänkandet har *yttranden* avgivits av riksåklagaren — som till sitt yttrande fogat utlåtanden av vissa åklagarmyndigheter — Göta hovrätt, rikspolisstyrelsen, överbefälhavaren, försvarets materielverk, postverket, televerket, statens järnvägar, statens trafiksäkerhetsverk, transport-

nämnden, exekutionsväsendets organisationsnämnd, statskontoret, generaltullstyrelsen, statistiska centralbyrån, försäkringsinspektionen, riksrevisionsverket, kontrollstyrelsen, centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden, länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Blekinge, Älvsborgs och Örebro län — vilka till sina yttranden fogat utlåtanden av vissa regionala och lokala polismyndigheter — körkortsutredningen, motorredskapsutredningen och bilskatteutredningen.

Härjämte har yttranden avgivits av Landsorganisationen — som bifogat yttrande av Svenska transportarbetareförbundet — Riksförbundet Landsbygdens folk, Tjänstemännens centralorganisation, Motorbranschens riksförbund, Motororganisationernas samarbetsdelegation, Näringslivets trafikdelegation, Svenska lokaltrafikföreningen, Sveriges bilindustri- och bilgrossistförening, Sveriges trafikbilägares riksorganisation, Trafikförsäkringsföreningen samt Aktiebolaget Svensk bilprovning.

Utskottet redovisar nedan endast de avsnitt av propositionen som rör skyldigheten att anmäla vissa registrerade förhållanden.

Utredningen

Utskottet hänvisar till propositionen s. 38—40 och 61.

Remissyttranden

Utskottet hänvisar till propositionen s. 41—42 och 62—63.

Departementschefen

I fråga om skyldigheten att anmäla ändringar i vissa registrerade förhållanden biträder jag utredningens förslag om en förkortning av anmälningensfrist från i princip tre veckor till en vecka. Även i detta fall bör — på samma sätt som i fråga om den förordade förkortningen av fristen för registreringsansökningar — förslaget genomföras i samband med omläggningen av registreringssystemet i övrigt och inte dessförinnan, som utredningen förutsatt.

Med hänsyn till den bristande aktualitet och tillförlitlighet som f. n. kännetecknar bilregistrets redovisning av fordonens ägarförhållanden förordar jag vidare i likhet med utredningen, att anmälningsskyldigheten vid fordonsöverlåtelse utvidgas så att den omfattar inte bara förvärvaren av ett fordon utan

även den förre ägaren. I detta fall föreligger — som utredningen framhållit — skäl att vidta ändringen mera omedelbart som ett led i förberedelserna inför omläggningen till det nya registreringsystemet. Härigenom skapas nämligen förutsättningar att i ett väsentligt hänseende öka aktualiteten hos det nuvarande bilregistret, som i samband med omläggningen kommer att ligga till grund för uppdateringen av det nya centrala bilregistret.

Jag föreslår alltså, att 18 § 1 mom. VTF ändras med tillämpning från den 1 januari 1970 så, att förre ägaren åläggs att anmäla när äganderätt till registrerat fordon övergår på annat sätt än genom arv eller testamente. Förslaget innebär, att registreringsmyndigheterna i princip kommer att få uppgifter från två håll om samma förhållande. Den ökade arbetsbörda för myndigheterna detta i och för sig skulle kunna leda till kan motverkas genom att blanketter för gemensamma uppgifter från förre och nye ägaren tillihandahålls på lämpligt sätt.

Jag delar i princip utredningens uppfattning, att underlåten anmälan inte bör beläggas med straff i större omfattning än syftet med anmälningsskyldigheten kräver. Enligt min mening bör bestämmelserna i 65 § 4 mom. VTF utformas så, att förre ägaren blir fri från ansvar, om nye ägaren — genom anmälan eller ansökan om ny registrering — inom föreskriven tid inkommit till registret med riktiga uppgifter om sitt namn och sin adress. Där emot bör, med hänsyn till bl. a. att anmälan av nye ägaren är belagd med avgift och skall åtföljas av bevis om försäkring, denne inte befrias från påföljd för försummad anmälan, även om registret fått de nödvändiga uppgifterna från förre ägaren.

På innehållet i anmälan av förre ägaren bör ställas samma krav som anges i 18 § 1 mom. fjärde stycket i fråga om ny ägares anmälan. Enligt 65 § 5 mom. första stycket dömes till straff endast för lämnande av vederliga oriktiga uppgifter i anmälan. Med denna bestämmelse kan, som utredningen funnit, överlåtaren inte i och för sig anses skyldig att försäkra sig om riktiga uppgifter genom att kräva legitimation av förvärvaren. Däremot kan han inte undgå ansvar genom att till registreringsmyndigheten vidarebefordra uppgifter som han förstår måste vara felaktiga.

Utskottet

Utskottet har behandlat den del av propositionen som avser förslag till förordning om ändring i vägtrafikförordningen. Granskningen av förslaget har icke givit anledning till erinran.

Utskottet hemställer

att riksdagen lämnar propositionen nr 30, såvitt den avser förslag till förordning om ändring i vägtrafikförordningen den 28 september 1951 (nr 648), utan erinran.

Stockholm den 15 april 1969

På tredje laguskottets vägnar:

ERIK GREBÄCK

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Göran Karlsson (s)*, Svante Kristiansson (s)*, Åkesson (fp)*, Ebbe Ohlsson (m), Erik Jansson (s)* och Nils Nilsson (cp)*;

från a n d r a kammaren: herrar Grebäck (cp), Ekström (s), Sundelin (s), Tobé (fp), Hammarberg (s), Hugosson (s), Josefson i Arrie (cp) och Burenstam Linder (m).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.